

Izaja vsak četrtek in velja
e poštino vred ali v Mari-
boru s pošiljanjem na dom
za celo leto 32 Din, pol leta
18 Din, četrta leta 8 Din, Izven
Jugoslavije 64 Din, Naročnina
se pošlje na upravišтво
«Slov. Gospodarja» v Mari-
boru, Koroška cesta št. 5. —
List se dopušlja do odpo-
vedi. Naročnina se plačuje
v naprej. Tel. interurban 113.

SLOVENSKI GOSPODAR

LIST LJUDSTVU V POUK IN ZABAVO

Posamezna številka stane 1.50 Din.

Uredništvo je v Mariboru,
Koroška cesta št. 5. Rokopisi
se ne vračajo. Upravišтво
sprejema naročnino, inserate
in reklamacije.
Cene inseratov po dogovoru.
Za večkratne oglase primeren
popust. Nezaprite reklamacije
so poštnine proste. Čekovni
račun poštne urada Ljub-
ljana 10.603. Telefon inter-
urban 113.

26. številka.

Maribor, dne 30. junija 1927.

61. letnik.

Volilni opomini.

Znana in priznana je resnica, katero je že stari grški modrijan Aristotel znanstveno opredelil z besedami: »Človek je politično bitje.« Človek živi ter mora živeti v državi. Izven države ni urejenega, človeka dostojnega, za napredek in omiko sposobnega življenja. Država je ustanova, ki je utemeljena v naravi človeka in njenih lastnostih ter nujno sledi iz potreb in zahtev človeške narave. Njen namen je, da daje vsem pravno varstvo ter da pospešuje vsestranski, splošni blagor vseh državljanov.

Iz tega sledi, da se mora vsak človek brigati za državo in njene zadeve. Kratko povedano: vsak človek se mora brigati za politiko. Ako se ne zanimaš za politiko, je posledica ta, da se vodi politika brez tebe ter da ti prideš pod politično kuratelo (jerobstvo) drugih. Kaj more iz tega nastati, je lahko razvidno, ako se pomisli, da politika posega v vse panoge javnega življenja, da močno upliva na gospodarski razvoj in duševni napredek poedincev in celega naroda.

Nebrižnost ljudstva za politiko je torej velika nesreča za ljudstvo, pa tudi za državo. Država pade v roke malostevilnih nekaterikov, gotovih društev in skupin, katerim je pri srcu lasten blagor, ne pa blagostanje vseh državljanov in kateri izkoriščajo ljudstvo za svoje sebične name-ne. To je tem lažje mogoče, ker politična beseda celega ljudstva se sliši le redkokrat, skoro izključno le pri volitvah. Iz tega se vidi, kolik je pomen političnih volitev.

Nič nevolje!

Razpust narodne skupščine in razpis novih volitev je pri mnogih vzbudil nevoljo. Zakaj in čemu zopet volitve? Zakaj se nas kliče na volitve v času, ko imamo kmetje največ dela? Taka in slična vprašanja so docela razumljiva. Niti na kraj misli nam ne pride, da bi jih obsojali. Ni treba izrecno poudarjati, da SLS in njeni poslanci razpusta narodne skupščine niso povzročili. Naši poslanci so se veliko trudili, da bi se med poedinimi strankami v parlamentu, osobito med radikalno in demokratsko stranko napravil sporazum, ki bi omogočil delovanje parlamenta. Razcepjenost v radikalni stranki in nepopustljivost voditeljev demokratske stranke je to preprečila. Tudi borba zoper korupcijo, v kateri borbi je naša stranka stala v prvi vrsti, ni dovedla do zaželenih uspehov, t. j. do kazni okrivljenih korupcionistov, ker so številni interesi v radikalni, v demokratski in v samostojno-demokratski stranki znali pravočasno to preprečiti.

Tako bi naj nove volitve po namenu najmerodajnejših činiteljev prinesle očiščenje političnega ozračja od korupcionističnih elementov in ureditev razmer v poedinih strankah zlasti na srbskem ozemlju. Prinesle bi naj v narodno skupščino ljudi, ki jim bo v prvi vrsti pri srcu ne stranka, marveč ljudstvo in ki bodo imeli dovolj razumevanja in volje za rešitev najbolj perečih gospodarskih vprašanj in za zaustavljanje gospodarskega propadanja, ki za-

vzema kot posledica pretiranega centralizma v državi vedno večji obseg. Ako bi torej kakšna nevolja bila na mestu, bi se morala obrniti zoper tiste stranke, ki so s svojimi glasovi v parlamentu državi naložile centralizem ter so tako odgovorne za vse žalostne in pogubne posledice centralizma na vseh poljih, zlasti na gospodarskem polju. V Sloveniji so to samostojna demokratska stranka, samostojna kmetijska stranka in verni pomagači centralizma, gospodje socialni demokratje. Zoper te stranke se mora obrniti nevolja slovenskega ljudstva pri teh volitvah.

Nič malodušnosti!

Bil je čas, ko se je nekaterih ljudi v naši stranki že začela lotevati malodušnost z ozirom na navidezno premoč centralizma in dozdevno slabost avtonomizma in njegovih zastopnikov. Ponekod se je že slišalo slabotno jadikovanje in malodušno povpraševanje: »Ali bomo sploh kdaj dosegli slovensko samostojnost in avtonomijo?« Brezvestno hujskanje samostojnih demokratov in kmetijcev, ki so kot politično izgubljeni sinovi svoje matere imeli za program o samostojni Sloveniji samo prezirljiv posmeh, je to malodušnost povzročilo in pojačilo. Državni proračun za leto 1927-28, ki je v nekaterih členih finančnega zakona sprejel idejo ne samo slovenske samouprave, marveč celo idejo zakonodajne avtonomije za Slovenijo, je tej malodušnosti za vselej napravil konec. Avtonomija Slovenije ni več samo san, ki so ga sanjali fantastični ljudje, marveč je realnost (stvarnost), ona že obstoji ter ima svojo zakonito podlago v finančnem zakonu državnega proračuna, ki dovoljuje obema oblastnima skupščinama v Sloveniji, da moreta spremeniti deželne zakone, sklenjene od nekdanjih deželnih zborov v Ljubljani in v Gradcu. Program SLS je torej zmagal. Poslanci SLS so v Beogradu ideji slovenske avtonomije, ki so jo samostojni demokratje in kmetijci in socialisti pokopali, priborili zmago. Slovenska samostojnost, ki je prej živela v programu SLS in v srcu slovenskega ljudstva, je sedaj stopila v javno državno življenje, avtonomija Slovenije je začela živeti ter se bo razvijala naprej ter se ojačevala. Vzporedno s tem se razvija naprej ideja o samoupravi ljudstva. Sedanja vlada, ki vodi volitve ter narekuje volilne ideje, je napovedala, da je v njenem programu sprememba zakona o okrajni in oblastni samoupravi in občinskega zakona. Tako je tudi ideja ljudske samouprave v občini, v okraju in v pokrajini nastopila pot svojega uresničenja tudi v naši državi. Vsaka malodušnost je potemtakem neumestna ter se mora umakniti popolnemu zaupanju do voditeljev SLS, ki so program o ljudski samoupravi in o avtonomiji Slovenije priborili začetno zmago.

Delaj in — voli!

Iz tega sledi nujni zaključek: Program SLS o samoupravi slovenskega ljudstva in o avtonomiji Slovenije je dosegel začetno zmago. Da bo ta program dosegel popolno zmago ter da bo slovenska avtonomija uresničena v celoti, mora pri volitvah v narodno skupščino dne 11. septembra

zopet in z velikansko zmago zmagati Slovenska ljudska stranka in njeni kandidati. Ako bi slovensko ljudstvo prezrlo velik pomen septembarskih volitev ter storilo slično napako, kakor jo je zagrešilo pri novembarskih volitvah leta 1920, ko je veliko glasov oddalo samostojnim demokratom in kmetijcem in socialistom, bi to bil nepopravljiv in neodpustljiv političen greh. S tem bi zapečatilo svojo usodo za dolgo vrsto let. Iz tega sledi s popolno jasnostjo samo en sklep, in ta je: pri volitvah 11. septembra mora zmagati Slovenska ljudska stranka! Dobiti mora ne samo toliko glasov, kakor pri volitvah v narodno skupščino leta 1925 in pri volitvah v oblastno skupščino leta 1927, marveč še več, veliko več. To zahteva ne samo življenjski interes, marveč obstoj, razvoj, gospodarski uspeh in kulturni napredek slovenskega naroda v tej državi.

Da bode zmaga stranke slovenskega ljudstva velika in popolna, velja za vsakega posameznika resen in iskren opomin: delaj! Delati mora vsak naš pristaš, brigati se in storiti, kar je potrebno, da bodo volitve dobro pripravljene. Ta naloga zadeva vsakega našega somišljenika, zlasti tiste, ki so člani naših organizacij, pred vsem pa one, ki zavzemajo v naših krajevnih in okrajnih organizacijah odborniška in zaupniška mesta.

Reklamacije so po večini, tako vsaj upamo, izvršene. Zdaj je treba, da po vsaki vasi in vasi brez izjeme stopijo v akcijo (delovanje) volilni in agitacijski odbori. Ti odbori bodo pri teh volitvah imeli izvršiti veliko nalogo. Ker je čas do volitev primeroma kratek in ker je med tednom po deželi vsled preobilnega dela nemogoče prirediti shodov, bodo shodi omejeni na nedelje in praznike. Iz tega razloga ne bo toliko volilnih shodov, kakor jih je bilo ob sličnih prilikah v zimskem času. Zato bodo agitatorji po posameznih vaseh in krajih imeli veliko več posla ter bodo morali izvršiti veliko večjo nalogo, nego pri prejšnjih volitvah. Delati bodo morali vneto in požrtvovalno, podučevati ljudi, pobijati laži nasprotnikov, širiti med ljudstvo naše časnike, bodriti volilce in njihove svoje, da se zavedajo velikega pomena teh volitev. Svojo dolžnost bodo dobro izvršili le takrat, ako bodo vsi volilci v njihovem okolišu do poslednjega človeka volilno pravico smatrali kot svojo vestno dolžnost do slovenskega naroda in posledno do Slov. ljudske stranke. Zato ponovimo za vsako našo organizacijo in vsakega pristaša opomin: delaj! Ako boste izpolnili v polnem obsegu ta opomin, se bo vsak posamezen volilec zavedal svoje naloge ter bo vestno izvršil svojo dolžnost, ki se glasi: voli!

Napredna fronta.

Naprej bi radi, pa ne morejo. Zgrabil jih je politični vrtnec in ker so preslabi, se potapljajo. Kličejo na pomoč. Dr. Žerjav kliče proti kmetijcem: »Pucelj, Prepeluh, pomagajta!« Obenem leti njegov klic proti socialnim demokratom: »Tone Kristan, na pomoč!« Klicani se istotako borijo z valovi za življenje in smrt, zato so sami potrebni nujne pomoči.

edino sebe za pravoverne Jugoslovane, za vse druge pa so pa špijoni s pomočjo policistov in jih ovajali na višja mesta.

Agentov odgovor je trenutno osupnil prijatelja s tako silo, da se je držal, kakor bi ga bila oplazila kap od razburjenosti. Usta je odpiral, a spravil ni nobene besede iz sebe. Švigajoči pogled je pričal, da kar valovi po njem jeza, ki bo privrela pod kostanj v celum hudourniku psokv.

Skočil je pokoncu, marelo preko leveice, špic iz ust, stopil po vojaško pred policaja ter zaupil:

»Marš proč od mize, drznost policijska!«

Agent se ni ustrašil niti najmanj, si natočil mirno poln kozarec ter pomirljivo pripomnil:

»Kaj se boste jezili na mene! Jaz Vas nisem zasledoval za zabavo in iz lastnega nagiba, ampak na izrecno povelje mojih višjih pristojnikov. Le lepo sedite nazaj, je že dvignjeno nadzorstvo.«

Res ne vem, kaj bi se bilo zgodilo ter doigralo med prijateljem ter policistom, da ni porinil spora nepredvideni dogodek v čisto drugo smer.

Prijatelj je že stisnil pest za udarec med srditimi psokvami na vse policaje, ko je bilo slišati prav lahen — puh — in cela prijateljeva lepa svileni marela je bila kar mahoma v objemu plamena in že tudi žrtev do golega držaja ter jeklenih špičelij. Ko je vrgel v strahu za obleko marelo v travo, je padlo na tla le še trdo ogródje, od svile ni bilo niti pepela več!

Prizor z užigom in uničenjem dežnika je trajal le nekaj trenutkov, a je presenečil naju s prijateljem do onemelosti. Ko sem prestavil svoj pogled od ogródja marele v travo v smer, kjer je sedel porej policijski agent, tega ni bilo več, ampak je korecal na hrbtu prekrizanih rok izpod kostanja proti krčmi. Mučnost pogleda na upepeljeno marelo in na hladnokrvno odhajajočega agenta je prekinil gorak vzdih prijatelja:

»Oh, kaj bo rekla Mica...?«

Te besede so me uverile, da ne dolži policaja krivde na požaru dežnika, ampak se mu je zagodil v ospredje prejšnje razburjenosti strah pred Mico, ki mu je kupila za god tako fletkano marelo.

In zopet se je razlezlo izpod kostanja v nekakem obupu:

»Oh, kaj bo rekla Mica?«

»Oh, kaj bo rekla Mica?«

Januš Golec:

»Oh, kaj bo rekla Mica...?«

Štajerci poznamo Kranjca izobraženca ter navadnega kmeta, od daleč in sicer po mareli. Kakor oficir sabljo, nosi tudi Kranjec dežnik seboj in to celo v najlepših, solčnih dnevih.

Moj dobri prijatelj je visok uradnik, rodom je prav iz središča Kranjske — iz same Ljubljane. Veže naju odkrito prijateljstvo, katerega sva si prisegla kot tovariša na krvavih bojnih poljanah. Ta moj prijatelj je združen v zimskem ter poletnem času z marelo, ki jo nosi seboj prav po kranjski navadi za ročaj preko leveice. Vsa moja zbadanja, da bi ga ločil od dežnika vsaj ob jasnih dnevih, so se izkazala doslej zaman in vedno sem prejel odgovor:

»Le pusti na miru Kranjca z marelo. Zakaj bi bil človek moker brez potrebe, ker vremenskim prerokom ni verjeti prav nič.«

Ljubka žena prijateljeva, katero kliče kljub gospokemu dostojanstvu za čisto navadno kmetko Mico, mu je napravila pred leti za god veliko veselje — kupila mu je namreč novo, čisto svileni marelo z belosvetlikastim koščenim ročajem.

S kakim veseljem mi je pokazal to godovno darilo s pohvalno pripombo:

»Vidiš, to marelo mi je kupila za god moja Mica. Al' ni fletkana?«

V novi svileni dežnik se je tako zaljubil, da ga ni odložil z leveice niti v gostilni, ker se je bal za dragocenost pred tatinsko roko. Svileni marela s koščenim ročajem in prijatelj sta postala eno in še menda v noči jo je obešal na postelj. Jaz sem mu privoščil to nedolžno veselje prav od srca, niti dražil ga nisem več, ako je korakal ob poletno pekočih dnevih, ko ni bilo po cele tedne niti meglice na vedrem nebu, z marelo preko roke.

V krčmo sva zavila s prijateljem nekega popoldne in to že pred leti. Svileni marela je bila kajpada z nama. Prijatelj je bil zadrežaste volje, ker se je vtikal vinjeni gostilničar v najine pogovore ter naju motil. Podrepni sitnosti pijanega človeka sva se ognila s pobegom na vrt ter sedla v hladno senco pod kostanj. Krčmar nama ni sledil, je sicer poskusil, a se je opotekel, da je padel in pot do kostanja je bila predolga za okajene mu ude.

Treba še omeniti, da je prijatelj strasten pušac cigaret in to izza razburkanih medvojnih časov. Na fronti neke je dobil iz slonove kosti takozvani »špic«, v katerega vitka lastnoročno svačkane cigarete. Brez »špica« v ustih in berz marele preko leveice si ga jaz sploh ne morem predstavljati. Sama sva torej sedela nekaj časa pod kostanjem pri kupci ter se pogovarjala o vsakdanjostih.

Liki strela iz jasnege se je približal najini mizi policijski agent (stražnik v civilni obleki) in kar prisedel tik k meni, zahteval kozarec in pil ter trkal z menoj. Prijatelj je gledal prav grdo usiljivca, ki se niti predstavil ni nje-mu, ampak kar pil brez povabila najino vino. Agent je silil v mene kot v starega znanca in mi položil celo roko okrog vratu. Ta objem je bil prijatelju že odveč in obregnil se je z jeznim vprašanjem:

»Odkod poznate Vi kot policaj g. Goleca?«

»Oj, gospod«, se je odrezal policist, »midva sva ne samo znanca na videz, sva prijatelja, ki sva služila med vojno pri enem in istem polku. Jaz sem bil pri poljski kuhinji narednik in sem videl ter govoril večkrat s tem gospodom nego Vi.«

S tem pojasnilom je bil agent pripravljen, da je opravil svojo dolžnost glede prijateljskih vezi z mojo osebo, točil vino, trkal z menoj, mi napijal in v vidno potrditev ljubezni me je objel parkrat prav na krepko. Prijatelj, ki je pušil do razpoka napete slabe volje, sploh ni prišel več do besede, govoril je čeli čas policijski agent in to o trdnosti ter trajnosti na bojiščih sklenjenega prijateljstva. Niti upati ni bilo, da bo nehal policaj v doglednem času z vodilno besedo in radi tega se ga je hotel znebiti prijatelj s — sklicevanjem na visoko uradniško dostojanstvo lastne osebe. Vprašal ga je enostavno in že tresoče jeznege glasu:

»Al' Vi policaj poznate tudi mene in veste, kdo sem jaz?«

Agent se je nasmehnil nekako prezirljivo ter odgovoril hladnokrvno in odkrito:

»Kako bi Vas ne poznal, saj sem Vas imel ravno jaz po naročilu od zgoraj skozi eno celo leto pod policijskim nadzorstvom.«

Predstavite si obraz bivšega nadporočnika, sedanjega višjega uradnika, kateremu je zabrusil pod nos en čisto navaden policijski agent, da je nadziral eno leto vsa njegova pota in pogovore.

Treba je še pribiti, da se je doigral ta prizor v onem času po prevratu, ko so smatrali samostojni demokratje

»Zerjav, pomagaj!«, prosita Pucelj in Prepeluh. »Zerjav, Pucelj, kje sta? Zakaj ne prihitita, da bi mi pomagala?« tako vzdihuje Tone Kristan.

To je podoba napredne fronte, ki jo nekateri želijo ter pripravljajo za volitve v narodno skupščino. Časniki prizadetih strank se kajpada na zunaj kažejo razžaljene, ako se omenja napredna fronta. Da pa stvar ni brez podlage ter samo prazno domnevanje, dokazuje pisanje dotičnih listov samih.

Takozvana »napredna« fronta je že davno želja samostojnih demokratov. Pred vsakimi volitvami, zlasti pa po vsakem porazu pri volitvah tarnajo, zakaj se takozvani »naprednjaki«, razkropljeni po raznih strankah, ne združijo, da bi tako pomagali demokratom na konja, ali, kakor lepозvočno pišejo demokratski listi, klerikalcem do propada.

»Kmetijski list« je v svoji številki dne 22. junija prinesel cel članek z naslovom »Okoli skupnega nastopa neklerikalnih strank«. V tem članku se izjavlja, da so kmetijski »pripravljeni pri volitvah sodelovati z drugimi strankami... V Sloveniji je volilno sodelovanje mogoče, kakor smo že rekli, a sodelovanje je tudi tukaj mogoče samo s poštenjaki.« Ali se med tistimi, ki se potegujejo za napredno fronto, nahajajo tudi nepoštenjaki?

Samostojni kmetijski so tudi razposlali na stranke, katere smatrajo za »napredne«, pozive, da pristopijo zvezi vseh neklerikalnih strank. Iztis takšnega poziva smo imeli v svojih rokah in na njem smo videli podpise pristojnih činiteljev v tej stranki.

Ne da se torej zanikati, da se delajo poskusi za ustvaritev protiklerikalnega bloka ali kakor ga ta nepokvarjena gospoda imenuje, napredne fronte. Ali bodo ti poskusi imeli kakšen uspeh, o tem se gospoda, v kateri ni nobene pokvarjenosti, do zdaj še ne upa izjaviti. Že sam naslov članka v »Kmetiskem listu«, ki se glasi: »Okoli skupnega nastopa neklerikalnih strank«, izraža sum o tem, da bi moglo priti v resnici do skupnega nastopa. Vsi napor in poskusi bodo menda šli samo o k o l i skupnega nastopa, do skupne fronte pa najbrž ne bo prišlo.

Slovensko ljudstvo pozna samo eno skupno fronto, in to je slovenska fronta. Vse laži-naprednjastvo in lažljivo svobodomiselstvo s svojo protiklerikalno gonjo ne bo moglo zanesiti zmede v one trdno sklenjene vrste, ki tvorijo skupno slovensko fronto. To so vrste slovenskega ljudstva in vseh njegovih stanov: kmetov, obrtnikov, delavcev in inteligentnih slojev. Vsi ti dobro vedo, da je spas našega ljudstva v krščanstvu in njegovih načelih ter da bi brez katolištva propadlo vse to, kar imenujemo slovenstvo. Protiklerikalizem ni stvarno nič drugega, nego protikršćanstvo, samo da se liberalni elementi ne upajo svoje politike označiti s pravim imenom. Naše ljudstvo pa je že toliko izobraženo in toliko zavedno, da bo odločno odklonilo vsako stranko ali vsako zvezo strank, ki bi s klerikalnim strašilom pobijala resnično krščanska načela. Naše ljudstvo dobro ve, da je Slovenska ljudska stranka edina stranka, ki dosledno in odločno brani naše verske in narodne svetinje in ki se junaško bori za politično svobodo slovenskega ljudstva, za samostojnost Slovenije, za njen gospodarski in kulturni napredek. To je edina skupna slovenska fronta. Ta fronta bo 11. septembra nastopila in zmaga.

Da bomo nasprotnike poznali.

Velikanski napredek radičevcev.

V Šmartnem na Kranjskem so radičevci silno napredovali. Njihov list poroča dobesedno: Danes sede v obč. odboru poleg štirih klerikalcev tudi trije naši pristaši. Ni sicer to popolna zmaga, a napredek je velikanski. Če bo radičevščina tako velikansko napredovala, potem bo ravno

Iz prijateljevega oka ter obraza sta izginili srditost in jeza, pogled mu je obvisel na praznem ogrodju še ravnokar nove svilene marele, katere zgubo bo preganjala dneve in noči — Mica!

Še parkrat se je postavil prijatelj z vzdihom na Mico pred planke negotovosti, ko se je dotaknil mene z vprašanjem:

»Al' nisi ti videl, kedaj mi je frknil čik od cigarete v notranjost marele in se je moralo poprej kaditi, predno se je vnela v plamenu?«

Žalibog sem moral odkimati, ker sem videl le to, kako je prijatelj hušnil v srditosti po koncu, da bi obdelal usiljivega policaja z udarci. Dejstvo je pač bilo, da je izbruhnil požar v mareli od gorečega cigaretnega odpadka in je zagrešil ogenj sam gospodar.

Je trpelo precej časa, predno je minila prijatelja skrb za uničeno marelo v toliko, da je pozabil na Mico in začel robantiti na špijonstvo in to celo nad takimi Jugoslavlani, kakor sva n. pr. midva. Padla je marsikatera na račun tedaj vladajoče in policijske SDS, ki je spravila prijatelja ob novo svileno marelo in mu nagnala na vrat — očitke Mice.

Da bi mu verjela Mica resnico glede usode godovne marele, nato ni bilo niti misliti, akoravno bi bil nastopil tudi jaz v ulogi priče očividca.

Moral sem zastaviti besedo, da bom strogo molčal o nesreči z marelo in on sam bo dal še dobro ogrodge v po-pravilo.

Na mene je napravil doživljaj s policajem in marelo smešen utis, moral sem zasukati jezik večkrat na prepričevalno plat, predno sem dokazal prijatelju, da je bolje in ceneje za oba, ker je zgorela sicer nova svilena marela, a je odnesel policijski agent pete brez zaušnice.

Prijatelja sem srečal par dni zatem s popolnoma popravljenjo marelo preko levice. Prosil me je še, naj ne črhnem napram Mici niti besedice, ker sama ni opazila spremembe na dežniku. Minulo je eno celo leto, predno je zvedela Mica o pogorevščini marele, pojasnitvi ni verjela, prijatelj je tudi šele po enem letu nehal pri spominu na zgorelo marelo z vzdihom:

»Oh, kaj bo rekla Mica...?«

do konca sveta čakala, da bo prišla do popolne zmage v Sloveniji.

Kmetje — strahopetci?

Že dalje časa piše radičevsko glasilo v Sloveniji, da je slovenski kmet strahopetec. Če pride kak gospod iz mesta (recimo, da pride g. minister Pucelj), da vsi kmetje kar trepečejo. Da pa ne bo radičevsko glasilo še nadalje naših kmetov zmerjalo s strahopetci, bodo imeli priložnost radičevski agitatorji poročati g. uredniku, ker je naš kmet sit radičevske farbarije in ne bo Radiča vlekel iz blata, kamor je padel, ko ga niti hrvaški kmet več noče.

Slovenski kmetje — neumni?

Radičevci bi na vsak način radi dokazali, da so slovenski kmetje neumni. Njihov list je začel celo dokazovati, zakaj, in pravi: »Poln trehuh ne misli rad.« Pravi, da bi se naš kmet lahko valjal v masti in plaval v vinu, stavi pa pogoje, če bi bil — radičevce. Slovenski kmet pa ve, da so Bošnjaki bili radičevci, pa danes trpijo lakoto, da za vrečo koruze zastavljajo svoje posestvo. Kar pa se tiče psovke o polnem trebuhu, bo naš kmet odgovoril, da jih radičevci z Radičem na čelu lahko imajo, samo skrinjice na dan volitev bodo pa prazne.

Ovaduhi na delu!

Radičevci pozivajo svoje tajne zaupnike, naj gredo na vsak sestanek pristašev SLS in naj si tam vse dobro zapomnijo ter poročajo, da bo mogoče potem ukreniti vse potrebno. — Naši možje so previdni dovolj, da jim ti ovaduhi ne bodo prišli blizu. Radičevci pa so s tem pokazali, kako prijatelji so poštenega političnega razgovora — le za to jim gre, da koga vlovijo in — tožijo, da bi s tožbami polnili — trebuhe, kakor se znajo sami izražati.

Radičevci — socialisti?

Odkar je bivši socialist Prepeluh duševni komendant radičevščine v Sloveniji, se vedno bolj vidi izpod kmetkega plašča njegova stara socialistična manira. Ne le, da hoče kmeta spraviti v stanovski boj zoper vse druge stanove, tudi druga načela socialistov bi rad vtepel kmetom v glavo, morda tudi ono: »Kar je tvoje, je moje,

Demokrati — »nema jih više«.

tako se bo reklo po volitvah dne 11. septembra v Sloveniji in precej podobno tudi v celi državi. Ne le Slovenci, ampak tudi Srbi, kjer je bila ta stranka najmočnejša in je imela v Sloveniji le svojo podružnico, zavračajo samostojne demokrate. Pribečiče ima zelo težko pot — leta iz kraja v kraj, ker se mu stavba podira. Jezi ga tako, da že sedaj grozi z bojkotiranjem narodne skupščine! Slovenskim demokratom bodo že volilci pomagali, da bodo lahko delo bojkotirali. Jih namreč sploh izvolili ne bodo!

Dajte nam dinarčkov!

Dr. Pivko pošilja te dni na razne kraje milo prošnjo, naj se prispeva za SDS volilni sklad vsaj po 10 dinarjev. Če jih ena četrtina da, potem bo dovolj. Zgodil pa se je škandal, da namreč zdaj vsakdo misli, da ni on tisti četrti, ki naj da in nič kaj ne prihajajo dinarčki v volilno bisago SDS. Pa zgodil se je še večji škandal. Nekdo je mislil dati, pa se boji, da bo zopet dobil kak mesar dokumente v roke, pa bi jih potem skupaj z mesom na vago prodal in bi bilo zopet v listih, da je ta in ta daroval za SDS. Najhujši škandal je pa to, da ne morejo pisati po dinarčke na Slovensko banko, ker je zaprta in blagajne prazne. Pa bi morda g. dr. Lipold, ki je tudi podpisan na tej mili prošnji, pa je bil svoj čas upravni svetnik Slavenske banke, vedel najti kako pomoč! Dinarčkov je treba veliko, brez teh ne bo nič kroglic za SDS!

Državna politika.

V NAŠI DRŽAVI.

Razčiščenje v radikalnem klubu. Glavni odbor radikalnega kluba je več dni zboroval. Kot eden najbolj glavnih sklepov je bil ta, da smejo vsi nekdanji pristaši radikalne stranke zopet nazaj. Tako je bil zopet sprejet Nastas Petrovič in njegovi prijatelji. Glavni odbor se je tudi izpolnil in sicer tako, da so sedaj v odboru Pašičevci v večini. Zato pa pristaši Uzunoviča in Vukičevića niso prihajali k sejam. S tem se je smatralo, da je razkol v stranki gotova stvar. Veliko je res v državni politiki odvisno od tega, kako se bodo razmere v radikalni stranki razvile.

Finančni odbor dela. Finančni odbor je imel pretekli teden seje, kjer je rešil mnogo raznih vprašanj. Dovolil je tudi različne kredite, s katerimi se bo začelo delati najnujnejše; v Slovenijo pride do 50.000.000 Din.

Koliko vlad smo imeli v osmih letih? Od prevrata do danes ima Jugoslavija že 27. vlado. Na eno leto jih pride 3 in pol, t. j. vsak četrti mesec druga vlada. Da so pri nas torej tako žalostne razmere, je predvsem to krivo, ker je bilo toliko vlad. Upati je, da bodo pri teh volitvah zmagale tiste stranke, ki so do zdaj pokazale najresnejšo voljo poštenega dela. Slovenci bodo v novi vladi po volitvah zastopani po najmočnejši stranki. Ako bodo enotno šli vsi za SLS, bo Slovenija dobila najboljšo in tudi številčno zelo močno zastopstvo.

Dr. Korošec v zunanji politiki. Naš voditelj dr. Anton Korošec se je vrnil iz Bolgarske, kjer so ga sprejeli najodličnejši politiki in kralj Boris sam. Pri odhodu se je s posebnimi brzojavi iskreno zahvalil. V Beogradu je bil sprejet od zunanjega ministra, kateremu je poročal o svojem potovanju na Bolgarskem. — Naš voditelj torej ima tudi v zunanji politiki velik vpliv in ugled. Slovenski narod je ponosen na svojega danes prvega sina, njemu bo tudi še nadalje zaupal vodstvo usode slovenskega naroda pri prihodnjih volitvah. — Zanimivo je, da nasprotni listi, ki sicer vse vedo, o tem ne vedo ničesar poročati.

Priprava na volitve. Vsaka stranka se zaveda, da bodo prihodnje volitve v narodno skupščino dne 11. septembra silno velikanskega pomena za bodočnost narodov in skupin, ki jih zastopajo. Zato se vse stranke z izredno živahnostjo pripravljajo na volitve. Iz Slovenije pričakujejo, da bo Slovenska ljudska stranka prišla ojačena v Beograd in bo s tem vpliv in moč slovenskega naroda povečana.

V DRUGIH DRŽAVAH.

Kaj bo storila Albanija? Naš spor z Albanijo še vedno ni razčiščen. Albanski tiran Beg Zogu se je odločil, da bo onega člana našega diplomatskega zastopništva, Gjuraškoviča, najprej obsodil na smrt, potem pa pomilostil. Naša vlada pa na to ni mogla pristati. Zdaj so posredovale v tej sporni zadevi razne države, kot Anglija, Francija, Nemčija in Italija. Te so poslale posebno pismo naši albanški državi, naj se ta zadeva mirno reši. Naš zunanji minister dr. Marinković je takoj pristal na to, samo to je zahteval, da se Gjuraškoviča izpusti na svobodo. Ako albanska vlada to stori, je spor končan. —

Nova vlada in volitve na Rumunskem. Čisto po našem vzorcu so napravili tudi na Rumunskem. Vlada Stiberyja, ki je bila le poldrugi mesec pri vodstvu države, je naglo odstopila, oz. je morala odstopiti in je novo vlado sestavil Brati-anu ter razpisal nove volitve. Na Rumunskem je pa taka navada, da tista skupina, ki je na vladi, ima tudi upanje, da zmaga pri volitvah.

Rusija — Poljska sta si še vedno v zelo napetem razmerju. Ako bi med tema dvema slovanskima državama prišlo do resnih zapletljajev, bi to ne bilo dobro za Slovane, enako slabo pa tudi za splošen evropski mir. Upati pa je, da se bo posrečilo pomiriti razburjene duhove.

Avstrija in Nemčija sta si vedno bližje. V Nemčiji so začeli razpravo o novem kazenskem zakonu. Za podlago so se vzeli načrti avstrijske države. Obe državi bosta imeli torej enak zakon. Kot v tem, bodo tudi v drugih napravili enotnost. Vse to je znamenje, da se Avstrija in Nemčija gotovo združita v eno skupno državo, če tudi danes še ni prikladen čas za to in so zoper priključitev Francija, Češka in deloma tudi Jugoslavija. Najbolj pa se tega boji Italijan, ker ve, da potem na Balkanu ne bo on ničesar pomenil.

Madžarski »uradni« ponarejevalci denarja, predvsem francoskega, to je princ Windischgraetz in grof Nadossy bosta pomiloščena, ker zdaj se je že malo pozabilo o tem velikem mednarodnem škandalu.

Anglija — Amerika — Japonska so sklenile varnostno zvezo za daljni Vzhod, ker upajo, da bodo na ta način ohranile svoj dosednji vpliv predvsem na Kitajskem, sicer ga bi izgubile vse tri.

Na Kitajskem je vstaja kmetov. Na Kitajskem se je dvignilo do 300.000 kmetov, oz. bolje povedano, kmetov najemnikov in delavcev, ker tam ni svobodnih kmetov v našem smislu. Vstaja je komunistična in naperjena zoper gospodarje velikih posestev. S to vstajo se je vojni položaj le še poslabšal in so politične zmede na Kitajskem še večje.

Razorožitveni kongres velikih držav je znova pokazal, da še ni pravega razumevanja za popolno, niti ne vsaj za delno razorožitev držav, ki morajo skoroda tretjino vseh svojih stroškov izdajati vsako leto v ta namen. Predsednik Združenih držav Coolidge pa še vedno upa, da se mu bo kot prvoboritlju te misli vendarle posrečilo prepričati vodilne kroge raznih držav v tem smislu.

Kaj je novega?

Učenec potegnil iz vode učitelja. Vroč popoldanski dan je izvil g. Alojzija Puppisa, učitelja v Nedelici v Prekmurju, da se je šel s svojim razredom kopat. Podal se je v Lendavo, ki teče v bližini mimo vasi in je za kopanje prav primerna. Vse je bilo živo in veselo v vodi in na bregu in le to je bila nesreča, da g. učitelj ni znal plavati. Ko je slučajno začel v globoko vodo, je bil izgubljen. Začel se je potapljati in je naenkrat popolnoma izginil pod vodo. Otroci so na bregu stali in gledali, kje da se učitelj zopet prikaže. Hudega ni nikdo slutil. Ko pa se utopljenec le ni hotel prikazati, se je polastil otrok nemir. Glave pa niso izgubili v tem kritičnem položaju. Zavedali so se, da je treba utopljenca rešiti. Brez obotavljanja je skočil učenec II. razreda Josip Györköš v vodo in splaval na kraj, kjer je g. Puppis izginil pod vodo. Potopil se je in začel pod vodo iskati učitelja. Po kratkem iskanju ga je našel, zgrabil in ga privlekel že skoraj na pol mrtvega na površje. Brez pomoči bi našel g. učitelj v vodi smrt, za življenje se ima zahvaliti svojemu učencu. Junaški mladi rešitelj pa zasluži, da se mu izreče tudi javno priznanje. —

Svinjska nadloga. V Jurkloštru so se pojavile zadnje dni divje svinje v celih krdelih. Divjačina se spušča v krompirjeve njive in je napravila že nepregledno veliko škodo. Kmetje gledajo s strahom na njive, ki izgledajo, kakor bi bil kdo svežo krompirjevo cimo podoral. Poleg odraslih svinj pridirjajo na njive tudi mladiči, ki se lotevajo s posebno slastjo pšenice ter koruze. Lansko leto je uničila ta zverjad posestnikom v župniji Jurklošter dobro polovico vseh poljskih pridelkov. Oblast bo morala nekaj ukreniti, da zatre te škodljivce, ker navadni kmetijski lovci jim nismo več kos.

Obiskovalcem Ljubljanskega velesejma. Uprava Ljubljanskega velesejma je letos izdala kakor druga leta per-manente legitimacije, in sicer po 30 Din. Z njimi je združena udobnost polovične vožnje. Pri odhodni postaji je treba kupiti celo vozno karto, s katero se je mogoče brezplačno peljati potem iz Ljubljane do odhodne postaje. Zato opozarjamo vse, da pri odhodu v Ljubljano nikakor ne oddajo voznega listka. Legitimacije se dobe v vseh večjih krajih po celi državi, narobe se pa tudi lahko z dopisnico pri velesejskem uradu, ki preskrbi tudi zdrava in po ceni stanovanja v hotelu ali privatno.

Zrelostni izpiti na drž. gimnaziji v Mariboru, ki jim je predsedoval ravnatelj dr. Jos. Tomineš, so se v torek, 21. t. m. zaključili. Zrelost se je priznala sledečim 38 kandidatom: Beran Jaroslav, Bračko Bogomir, Cejan Branko, Čokl Martin, Čop Gabrijel, Dolinšek Franc, Draš Stanko, Goll Hermina, Guzelj Leon, Juranovič Alojzij, Klasinc Anton, Koplč Rado, Kopriva Ernst, Kordež Zdravko, Košič Herman, Košir Zora, Kristan Alojzij, Laura Jakob, Lupše Martin, Pertl Emanuel, Petan Janez, Pleskovič Rasta, Prah Karel, Prelog Franc, Preskar Janez, Pungartnik Avgust, Rebula Ivan, Rojht Ivan, Stanek Leopold, Suhač Jožef, Šetinec Anton, Šijanec Drago, Sorli Alda, Tomineš Viktor, Weiss Hugon, Wraber Jakob, Zinauer Milan. — Iz 1 predmeta ponavlja izpit v septembru 5 kandidatov, popolnoma zavržen ni bil nobeden. — Razlike v stopnji zrelosti izpitna pravila ne poznajo.